

UNGLA DE GAT

(*Carpobrotus acinaciformis*)

Nom comú català: Ungla de gat, dents de lleó, patata fregida.

Nom comú castellà: Hierba del cuchillo, uña de gato, uña de león, patata frita.

Distribució: Nativa d'Àfrica del sud. És una planta invasora a la Conca Mediterrània, nord-est Atlàntic i a regions de clima temperat d'arreu del món.

Biologia: Família Aizoaceae. Època de floració de març a juny.

Planta suculenta de tiges llargues i reptants que es ramifiquen des de la base, cobertes per fulles carneses amb aspecte de falç i de secció triangular (triangle isòsceles). La forma de la fulla permet diferenciarlo de *Carpobrotus edulis*, amb fulles més allargades de secció triangular, però formant un triangle equilàter. Les flors són grans, d'uns 12 cm, amb multitud de pètals de color purpuri i estams grocs a la part central. Fruit carnós, indehiscent, amb nombroses llavors. Es reproduïx asexualment mitjançant esqueixos de les tiges o de les fulles, que arrelen fàcilment en condicions adequades.

Hàbitat: Planta termòfila incapaç de resistir gelades severes, pròpia d'ambients marítims. Invasora en zones costaneres, tant en sistemes dunars com en el litoral rocós. Necessita exposicions a ple sol, suporta bé els ambients secs i salobres.

Usos i propietats: Molt utilitzada en jardineria com a planta ornamental, per a la fixació de sòls, tant arenosos com rocósos. És una planta resistent i molt fàcil de cultivar. El suc de les fulles és astringent i antisèptic. Dels fruits se'n poden fer xarops amb propietats laxants.

Impactes: Forma un tapís dens que cobreix el sòl, disminueix la disponibilitat de llum i de nutrients, i altera el pH del sòl; competint amb la vegetació i desplaçant a la resta d'espècies autòctones fins a eliminarles.

Eliminació: L'arrencada manual és el millor mètode per a erradicarla. Cal extreure totes les arrels i no deixar restes de tiges ni de fulles al terreny. Després de la seva eradicació cal controlar que no rebroti.

Organitza:

Amb el suport:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

 CaixaBank

UNGLA DE GAT

(*Carpobrotus edulis*)

Nom comú català: Ungla de gat, dents de lleó, patata fregida.

Nom comú castellà: Hierba del cuchillo, uña de gato, uña de león, patata frita.

Distribució: Nativa d'Àfrica del sud. És una planta invasora a la Conca Mediterrània, nord-est Atlàntic, Austràlia, illes del Pacífic i Califòrnia.

Biologia: Família Aizoaceae. Època de floració de març a juny.

Planta suculent de tiges rastres, llargues i molt ramificades, amb aspecte de falç. A diferència de *Carpobrotus acinaciformis*, les fulles de *Carpobrotus edulis* són de secció de triangle equilàter. Les flors són més petites, d'uns 8 cm, de color groc, lila o taronja. Es reproduïx asexualment per esqueixos de les tiges o de les fulles, que arrelen fàcilment en condicions adequades. Les aus i petits mamífers poden facilitar la dispersió de les llavors amb la ingesta dels seus fruits. Després d'un incendi augmenta significativament la germinació de llavors.

Hàbitat: Planta termòfila incapaç de resistir gelades severes, pròpia d'ambients marítics. Invasora en zones costaneres, tant en sistemes dunars com en el litoral rocós. Necessita exposicions a ple sol, suporta bé els ambients secs i salobres.

Usos i propietats: Molt utilitzada en jardineria, com a planta ornamental, per a la fixació de sòls, tant arenosos com rocósos. És una planta resistent i molt fàcil de cultivar. El suc de les fulles és astringent i antisèptic. Dels fruits se'n poden fer xarops amb propietats laxants.

Impactes: Forma un tapís dens que cobreix el sòl, disminueix la disponibilitat de llum i de nutrients, i altera el pH del sòl; competint amb la vegetació autòctona fins a eliminar-la.

Eliminació: L'arrencada manual és el millor mètode per a erradicarla. Cal extreure tots els rizomes i no deixar restes de tiges ni de fulles al terreny. Després de la seva eradicació cal controlar que no rebroti.

Organitza:

:

Amb el suport:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

 CaixaBank

FITXA N°3
Plantes invasores
al Garraf

Projecte EXOGARRAF. Sensibilització ambiental i erradicació de plantes exòtiques invasores per a la conservació dels espais naturals de la costa del Garraf

ATZAVARA

(*Agave americana*)

Nom comú català: Atzavara, pita, punyalera.

Nom comú castellà: Pita.

Distribució: Nativa d'Àfrica Central, en concret de l'est de Mèxic. És una planta invasora a la Conca Mediterrània, sud dels Estats Units, illes del Pacífic, Austràlia i Àfrica del sud.

Biologia: Família Agavaceae. Època de floració de juliol a setembre.

Planta suculent amb una tija molt poc desenvolupada i fulles en roseta. Les seves fulles lanceolades i carneses, de fins a 2m de llarg, són de color cendra o verd, amb el marge espinós (espines d'1 cm de llarg, tortes i espaiades). La inflorescència és una panícula d'uns 5 a 8 m d'alçada, amb flors de color groc. La planta floreix als 10 anys de vida i, després de la floració, la planta mor. El fruit és una càpsula que produeix nombroses llavors negres aplanades. Es reproduïx a partir de brots del rizoma que formen rosetes a prop de la planta mare.

Hàbitat: Planta termòfila, molt resistent a les altes temperatures i a la sequera, tot i que pot resistir gelades suaus. Col·lonitza hàbitats molt diversos com ara penyasegats, màquies litorals, camps de conreu i llocs alterats però, en general, prefereix sòls molt ben drenats i assolellats, sempre propers a la costa. Les seves llavors es desprenen i col·lonitzen fàcilment els tal·lucos i els acantilats.

Usos i propietats: L'atzavara es cultiva com a planta ornamental, per a usos medicinals i alimentaris, per a l'elaboració de begudes alcohòliques, per a la construcció i la indústria tèxtil.

Impactes: Forma agrupacions molt denses que desplacen la flora nativa per competència de l'espai i alteració del sòl.

Eliminació: L'arrencada manual és el millor mètode per a eradicarla. Cal extreure tots els rizomes del terreny per tal de què no rebrotin. Després de la seva eradicació cal controlar que no rebroti.

Organitza:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

Amb el suport:

 CaixaBank

FIGUERA DE MORO

(*Opuntia* spp.)

Nom comú català: Figuera de moro, figuera de pala, nopal.

Nom comú castellà: Chumbera, higuera chumba, higuera de mar, tuna, nopal.

Distribució: Nativa d'Amèrica tropical, des de Mèxic fins a Colòmbia. És una planta invasora a la Conca Mediterrània i a regions de clima tropical i temperat d'arreu del món.

Biologia: Família Cactaceae. Època de floració de maig a agost.

Planta arbustiva de fins a 6 m d'alçada. Les tiges estan transformades en pales (artells) que es desprenen espontàniament de la planta mare. Aquests artells són grans (2050 cm) i presenten unes arèoles prominents amb fulles caduques d'uns 3 mm, i amb espines divergents i blanques. Les flors són d'uns 8 cm de diàmetre, de color groc o taronja llunts. El fruit carnós, anomenat figa de moro, és una baina espinosa ovoide, de 5 a 9 cm de llarg, carnosa i de color verd, que es torna vermell quan madura. Es reproduïx asexualment a partir de les pales despreses, que arrelen fàcilment.

Hàbitat: Planta de clima àrid que necessita exposicions a ple sol, suporta bé la sequera, la salinitat elevada i les gelades moderades. Col·lonitza hàbitats molt diversos, com ara talussos i vores de camins, camps de conreu i llocs alterats, però també les brolles, les garrigues i els penyasegats litorals.

Usos i propietats: A banda del consum de la figa de moro com a aliment, també té aplicacions en la indústria cosmètica, en medicina i com a planta ornamental per a fer tanques. És una planta resistent i molt fàcil de cultivar.

Impactes: Forma agregacions denses que competeixen per l'espai amb les plantes autòctones fins a desplaçar-les. Les seves pales es desprenen fàcilment de la planta mare i col·lonitzen els vessants de les muntanyes i els acantilats.

Eliminació: L'arrencada manual és el millor mètode per a eradicarla.

Cal extreure totes les pales i les arrels per tal de què no rebrotin.

Després de la seva eradicació cal controlar que no rebroti.

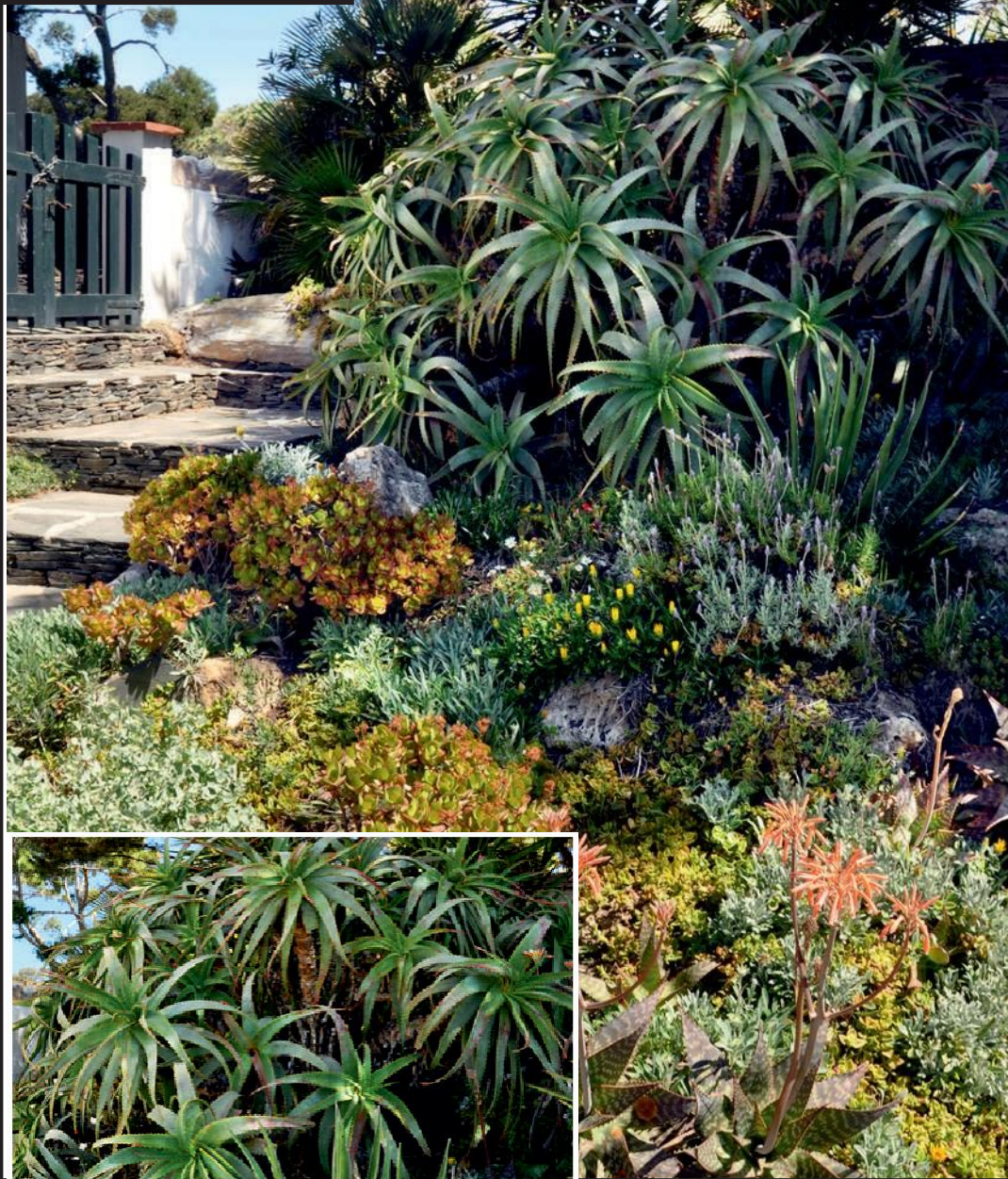
Organitza:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

Amb el suport:

 CaixaBank

FITXA N°5
Plantes invasores
Garraf

Projecte EXOGARRAF. Sensibilització ambiental i erradicació de plantes exòtiques invasores per a la conservació dels espais naturals de la costa del Garraf

ÀLOE

(Aloe arborescens)

Nom comú català: Àloe, sèver, canelobre.

Nom comú castellà: Acíbar, aloe candelabro, pulpo.

Distribució: Nativa d'Àfrica del Sud. És una planta invasora a la Conca Mediterrània i en zones de clima temperat d'arreu del món.

Biologia: Família Xanthorrhoeaceae. Època de floració de desembre a març. Planta arbustiva, amb la base llenyosa i ramificada. Tiges grans, de fins a 4 m d'alçada. Es diferencia de la resta d'Àloes pel seu port arbustiu i per tenir les fulles llargues de marges espinosos (fins a 60 cm de longitud), de color verd grisenc a l'anvers i verd clar al revers. Les fulles creixen en roseta i són suculentas. Les flors són de color vermell, taronja o groc, agrupades en inflorescències terminals, de fins a 80 cm de longitud per damunt de les fulles. El fruit és una càpsula que conté multitud de llavors. Es reproduïx fàcilment a partir d'esqueixos de les tiges i de les fulles.

Hàbitat: Planta de climes càlids que prefereix sòls ben drenats. La trobem en penyasegats i roquissars litorals assoleïats, als erms i marges de camins i en llocs alterats, però també en garrigues i màquies. Resisteix bé la sequera i les gelades moderades.

Usos i propietats: L'Àloe s'usa amb finalitats ornamentals en jardineria. Les seves fulles contenen els principis actius de l'Aloe vera en petites concentracions, i s'utilitza com a cicatritzant en cas de cremades i en cosmètica. És una planta resistent i molt fàcil de cultivar.

Impactes: Forma agrupacions molt denses que cobreixen el sòl i competeixen per l'espai amb les plantes autòctones.

Eliminació: L'arrencada manual és el millor mètode per a erradicarla. Cal extreure totes les arrels i les fulles del terreny per tal de què no rebrotin. Després de la seva eradicació cal controlar que no rebroti.

Organitza:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

Amb el suport:

 CaixaBank

FITXA N°6
Plantes invasores
al Garraf

GAZÀNIA

(*Gazania rigens*)

Nom comú català: Gazània, dormilega.

Nom comú castellà: Gazania, dormilona.

Distribució: Nativa d'Àfrica del Sud. És una planta invasora al nordoest Mediterrani, Austràlia, Nova Zelanda i Califòrnia

Biologia: Família Asteraceae. Època de floració de juny a agost.

Herba de port baix (d'uns 25 cm d'alçada) que creix en forma de mata i amb tiges rastreses. Les fulles lanceolades estan cobertes de pèls, d'aquí el seu color blanquinós. Les flors són capitols relativament grans amb les lígules grogues o taronges. Les flors romanen tancades duran la nit o en temps de pluja, només s'obren amb la llum del sol, d'aquí prové el seu nom comú. Es reproduïx sexualment a partir de llavors. S'han desenvolupat molts híbrids, amb gran varietat de fulles i de colors de les flors.

Hàbitat: Prefereix llocs assolellats i tolera bé sòls secs i pobres. Present a les platges i dunes sorrenques, també en zones de rocalls on s'acumula terra.

Usos i propietats: La gazània es cultiva com a planta ornamental, molt apreciada en jardineria degut al seu creixement entapissant i pel color vistós de les seves flors. És una planta resistent i molt fàcil de cultivar.

Impactes: Forma agregacions de plantes que cobreixen el sòl i competeixen per l'espai amb les plantes autòctones.

Eliminació: L'arrencada manual és el millor mètode per a eradicarla. Cal extreure totes les tiges i les arrels del terreny per tal de què no rebrotin. Després de la seva eradicació cal controlar que no rebroti.

Projecte EXOGARRAF. Sensibilització ambiental i erradicació de plantes exòtiques invasores per a la conservació dels espais naturals de la costa del Garraf

Organitza:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

Amb el suport:

 CaixaBank

Projecte EXOGARRAF. Sensibilització ambiental i erradicació de plantes exòtiques invasores per a la conservació dels espais naturals de la costa del Garraf

CANYA AMERICANA

(*Arundo donax*)

Nom comú català: Canya comú, canya de Sant Joan.

Nom comú castellà: Caña común, caña de Castilla.

Distribució: Nativa de l'est i sud d'Àsia. És una planta invasora a la Conca Mediterrània, Califòrnia i el Carib.

Biologia: Família Poaceae. Època de floració de juliol a desembre.

És una gramínia perenne, molt robusta, de tiges llenyoses i erectes (canyes). Les tiges, de fins a 6 m d'altura, estan buides per dins i poden presentar ramificacions en els nusos. Les fulles lanceolades embeinen la canya i són grans, de fins a 60 cm de longitud. Inflorescència en panícula gran, de 3060 cm de longitud, plomosa i molt ramificada. Floració bianual. A la seva àrea d'origen es reproduceix sexualment, però on no és autòctona les flors són estèrils i només es reproduceix per esqueixos dels rizomes que es dispersen a llarga distància amb les riuades.

Hàbitat: Forma agrupacions denses en zones pertorbades de sòl humit, ja siguin cursos d'aigua permanents o estacionals. Pròpia de rieres i vores de camps i camins, dunes de sorra, aiguamolls i de la vegetació de ribera. És resistent a sòls amb salinitat moderada.

Usos i propietats: La canya comú ha estat cultivada des de l'antiguitat. Introduïda de manera intencionada per a una àmplia varietat d'usos com ara la formació de barreres en les finques, material de construcció, biocombustibles, fabricació d'instruments de vent, usos medicinals, etc.

Impactes: Considerada per la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN) com una de les 100 espècies invasores més perilloses i nocives a escala mundial. Impacta negativament sobre la biodiversitat i el paisatge.

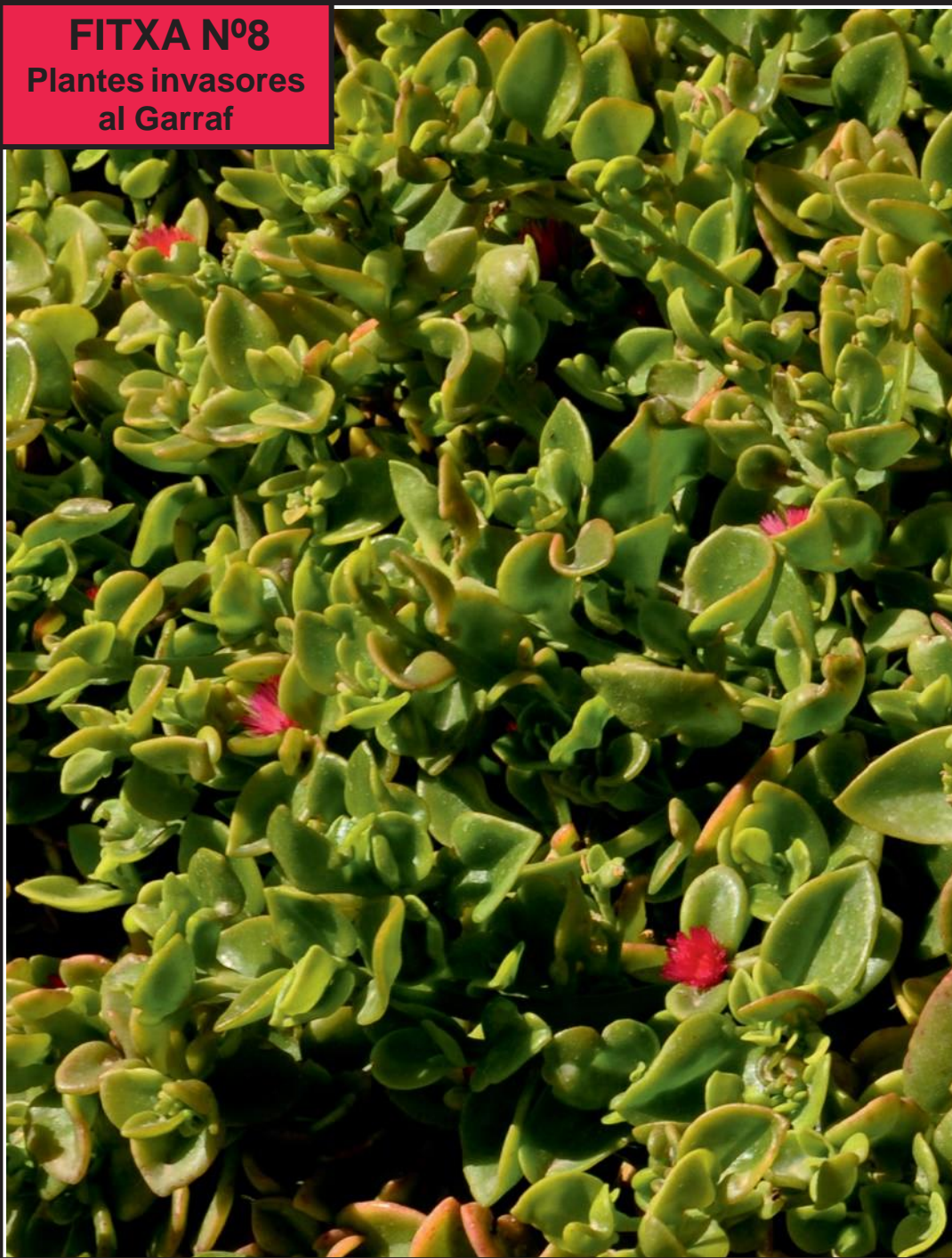
Eliminació: L'arrencada manual, combinada amb l'ús de maquinària per extreure els rizomes subterranis són el millor mètode per a eradicarla. Després de la seva eradicació, cal controlar que no rebroti.

Organitza:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

Amb el suport:

 CaixaBank

CABELLERA DE LA REINA

(*Aptenia cordifolia*)

Nom comú català: Cabellera de la reina.

Nom comú castellà: Rocío, escarcha, ombligo de la reina, mata la sombra.

Distribució: Nativa d'Àfrica meridional. És una planta invasora a la Conca Mediterrània.

Biologia: Família Aizoaceae. Època de floració de maig a juliol.

Planta rastrera que forma un tapís de tiges cobertes de fulles perennes. Les tiges es ramifiquen i poden assolir els 3 m de llarg. Les fulles, d'uns 3 cm de llarg, són de color verd brillant, carneses i amb forma de cor. Les flors són de color rosa o lila brillants i s'obren durant el dia. El fruit és una càpsula d'1 cm de llarg que conté llavors mil·limètriques de color marró. Es reproduïx fàcilment a partir d'esqueixos de les tiges, de les arrels i inclús a partir de les seves fulles enterrades.

Hàbitat: Cultivada en jardins i en zones urbanes. Invasora als penyasegats i roquissars litorals mediterranis. Necessita molta llum, és molt resistent a la sequera i no suporta les gelades.

Usos i propietats: La cabellera de la reina es cultiva com a planta ornamental. El seu ràpid creixement fa que sigui una planta ideal per a cobrir murs i rocalls, per a entapissar zones de gespa i per evitar la proliferació de males herbes. És una planta resistent i molt fàcil de cultivar.

Impactes: Forma un tapís dens que cobreix el sòl i competeix per l'espai amb les plantes autòctones, formant una gespa tupida que elimina la flora nativa.

Eliminació: L'arrencada manual és el millor mètode per a eradicarla. Cal extreure tots els rizomes i no deixar restes de fulles al terreny, per tal de què no tornin a rebrotar. Després de la seva eradicació cal controlar que no rebroti.